

Páwòlò cu wáràgà jì TÍTÒ

¹ Nìno a ye tí Páwòlò, tí bòò mì Mbírì, ye delè a tú mì Bìndi-Mbírì. Mbírì cu 'bì wó á mí tí ye, bìndi yí gii tuu ye gí bà konì ndâ 'duù tí nó náa yí tí Mbírì ɾuka ndú tí ndâ ñìnó mì wó gí nó ta bà kili wu gí tà bà tee njembí ndú mí tí wó, delè gí bà ñibà yúco tí nó mbe 'vii ta có mì wó tí Mbírì nò, ² yúco tí nó mbe kú je muu jì ndú gítí bà koɾo có lì mí tí 'válá tí nó mbe cee lá, náa Mbírì tí mbe 'dè 'véɾè jé lá ci ndâ 'duù gítí sàà gí nò. ³ O tí nó náa Mbírì ci nó mà gii gí gí, Mbírì gii uu gbí còngò có kóó mì wó nò. Bìndi yí gii kpili có mì wó nò jì ye, náa ye kpónó kú ma jì ndâ 'duù go kòcò wó tí Mbírì tí Mbe 'vala ndoo nò. ⁴ Ye kú cu wáràgà tí nó jì wò tí Títò, tí 'dóó 'viì mì ye, tacó ndà sósò'ô ta ndà a ndâ mbe tee njembí mí tí Mbírì. Ye kú 'deke tí ye jì Mbírì tí Bu ndoo, ye delè kú 'deke tí ye jì Bìndi-Mbírì tí Jézù tí mbe 'vala ndoo, éno máa, ndú 'ví bàkà nambeè jì wò, ndú delè 'ví si 'bí i 'ví ba muu lo lá.

Nèté mì Títò gbí to Kèrétì

⁵ Ye táánò si wò mí Kèrétì, tacó wàa, wò 'ví 'viindi ndâ i kà. Ye táánò 'dè có jì wò éno máa, wò 'ví ñò ndâ 'bí kpo 'duù, wàa wò 'ví bàkà ndú tí ndâ kpo 'duù kùɾo ndâ mbe kú kili ta ɾè mì Bìndi-Mbírì ta ndi gbí ndâ gbata gbí to Kèrétì gbaànjé-gbaànjé 'dáá gí. ⁶ Ndâ ña ndâ kpo 'duù tí nó 'ví dù a ndâ cèè kpo 'duù, ta tó muu ndú.

Ndú 'ví dù me ndâ mbe kò njèèkù niì lá. Ndâ 'vii mì ndú 'ví dù a ndâ mbe ùnje gítí Bìndi-Mbíri, tí ndâ 'vii mbe kù 'di có, ta tó ẹ̀rè ndú. ⁷ Tacó 'duù ñinó tí kpo 'duù kùro ndâ mbe kù kili ta ẹ̀rè mì Bìndi-Mbíri nó a mbe kpolo tí 'bá mì Mbíri. À má ènò, yí 'ví dù me ọ̀ 'duù ñinó náa ndâ 'duù kù no nje ndú gítí ndâ cè bà i mì wó nó lá; yí 'ví dù me ọ̀ 'duù ñinó mbe kofo có máa, à 'ví si có 'dáá ká míti có mì yì nó lá; yí 'ví dù me 'duù ñinó ta tàkòcò wó kù kpolo ká gálà nó lá, yí 'ví dù me vò mbe njù pe lá, yí 'ví dù me mbe cee có gbí òkò tí ndú ta 'duù ta 'bì wó lá, yí 'ví dù me ọ̀ 'duù ñinó ta njembí wó ká gítí bà 'de i gbí i nó lá. ⁸ 'Duù ñinó tí kpo 'duù kùro ndâ mbe kù kili ta ẹ̀rè mì Bìndi-Mbíri nó 'ví dù a 'duù ñinó mbe kù te wiri míti ndâ mbe 'dó-'do, yí 'ví dù a 'duù ñinó ta go bà bàkà tó i kuu tí wó, yí 'ví dù a 'duù ñinó náa a muu ká tí wó, yí 'ví dù a 'duù ñinó jáá kùro Mbíri, yí 'ví dù a 'duù ñinó náa tàkòcò Mbíri kù peteke gítí wó, yí 'ví dù me 'duù ñinó mbe kù bàkà i gí tàkò có mì sé njembí nó lá. ⁹ 'Duù ñinó tí kpo 'duù kùro ndâ mbe kù kili ta ẹ̀rè mì Bìndi-Mbíri nó 'ví dù a mbe zèè yúco tí nó ta kponje gítí wálá náa à nìbà ji yí nó ta 'bì wó sósò'ò, tacó wàa, yí 'ví 'de ta wotí bà nìbà yúco ji ndâ 'duù, yí delè 'ví 'de ta wotí bà uu gbí còngò 'vére mì ndâ mbe kù 'vii 'vére míti yúco nó ji ndú.

¹⁰ Tacó ndâ tù-ká-kpò-có, ta gbí có mì ndú wálá, tí ndâ mbe 'vére mbe kù eendi ndâ 'duù me mbè kuu tí . Ndâ mbe le bèrè ndâ i 'vére tí nò kpolo ma a ndâ mbe zèè có gítí tàkì bà ya gí

gbí gàzà. ¹¹ Wò 'ví si ndú 'ví njaanga nje ndú lá. Tacó ndâ ña ndâ 'duù tí nò a ndâ mbe volo 'bá mì ndâ 'duù ta bà ñibà ndâ i ñinó mbe 'vii ɾo 'bá lá nò. Ndú delè kù bàkà ndâ i-nò tí nò ká tacó bà zò-nje ndú cuki. ¹² A 'bí 'duù tí 'dóó dii ndú, delè tí mbe 'dè-kòcò mì ndú tí ndâ 'duù Kèrètì táánò, ká 'dè có éno máa, «Nèté mì ndâ 'duù Kèrètì káa bà 'dè 'vèrè cuki. Ndú a ndâ mbe kpó, tí ndâ mbe gàmàtà ta i gbí ndú wálá.» ¹³ Có tí nò náa 'duù tí nò 'dè nò a yúcó. À má éno, baɾaka mítí ndú, tacó wàa ndú 'ví dù tí ndâ cèe mbe tee njembí ndú mítí Mbíri, ¹⁴ wàa ndú 'ví je mbí ndú mítí ndâ tà-ká-tà 'vèrè mì ndâ Jùdèyà lá, ndú delè 'ví bàkà go ndâ có mì ndâ 'duù tí nó náa bà 'di yúcó me cékélè gbí tú ndú gí nó lá.

¹⁵ Ndâ i 'dáá gí kùro ndâ 'duù ñinó ta njembí ndú ngbárángà'i kùro Mbíri nó káa ndâ ngbárángà i, káa ngbárángà i kùro ndâ 'duù ñinó tí ndâ vóló-volo 'duù mbe tee njembí ndú mítí Mbíri lá nó wálá, tacó muu ndú, ta ndâ kpokèjì bà koɾo có mì ndú volo gí. ¹⁶ Ndú kù bàkà tí ndú tí ndâ mbe ñò Mbíri ni gí, káa cè ña bà bàkà ndâ i mì ndú dooko gítí bà bàkà i mì ndâ mbe ñò Mbíri ni gí lá. Ndú a ndâ vò 'duù, tí ndâ mbe kpò có, mbe 'vii tí ndâ mbe bàkà tó i lá.

2

Cèe bà ñibà i

¹ Káa à má gítí lo, wò 'ví nì jì ndâ 'duù káa bà kpokèjì mì yúcó. ² 'Dè có jì ndâ kpo 'duù máa, ndú 'ví si tí ndú jì pe lá, ndú 'ví dù tí ndâ mbe koɾo có, ndú 'ví dù me tí ndâ 'duù ñinó mbe kù bàkà i á gí tàkò có mì sé njembí nó lá, ndú 'ví dù

tí ndâ 'duù ñìnó mbe ùnje gítí Mbírì ta njembí ndú gbaànjé, ta go ndâ 'duù tí ndú, ndú delè 'ví dù me ña ndâ 'duù ñìnó tí ndâ nuù-gú-nuù-bè'dè nó lá.

³ Wò delè 'ví 'dè có ji ndâ niì ñìnó ta gbí dìi ndú mbe yù gí nó, máa, ndú 'ví bàkà i á go i mì ndâ 'duù ñìnó mbe kù co tí kpokèjì mì Mbírì ñô. Ndú 'ví dù me tí ndâ mbe tùbà vò kpokèjì ji ndâ 'duù lá. Ndú 'ví dù tí ndâ mbe vò nje lá. Ndú delè 'ví dù tí ndâ mbe zèè ngê pe lá. Ndú 'ví dù tí ndâ mbe ñìbà cèe kpokèjì bà 'vala ndò á 'bá ji ndâ 'duù, ⁴ tacó wàa, ndú 'ví dù tí tí ndâ mbe kpo-gbì-tà-tù ndâ 'viní ñìnó mbe kù kpolo gí yaà gí tàkò ndú nó gítí bà zè ndâ 'dakò mì ndú, ta ndâ 'vii mì ndú, ñìkì maa. ⁵ Ndú 'ví kpo-gbì-tà-tù ndú tacó wàa, ndú 'ví dù tí ndâ niì ñìnó mbe ni bà koṛo có gí, ta ɾo ndú mbe me vá lá. Ndú 'ví dù tí ndâ niì mbe zèè 'bá mì ndú. Ndú delè 'ví dù tí ndâ niì ñìnó ta 'dê njembí ndú, mbe kù 'dì có mì ndâ 'dakò mì ndú ñô. 'Dè có ji ndú máa, ndú 'ví ñìbà ndâ i tí nò ji ndâ niì, tacó wàa, ndâ 'duù 'ví go ta 'véṛè mítí có mì Mbírì lá.

⁶ Wò delè 'ví kpo-gbì-tà-tù ndâ 'viì-'dakò máa, ndú 'ví tè gí tàkò có mì ndâ i gbí kù ndú lá. ⁷ Wò 'ví dù tí 'duù ñìnó náa ndâ 'duù 'ví ñò bà bàkà ndâ tó i 'dáá gí ni a i 'do mì lo. Wò má kù ñìbà i ji ndâ 'duù, wò 'ví tùbà tí lo ji ndú tí 'duù ñìnó ta bà lê tí lo wálá. À delè 'ví dù gbí kòcò lo a wotí go kòcò gba. ⁸ Wò 'ví 'dè ji ndâ 'duù a ndâ cèe có ta ñjì ká gbí ndú, tí ndâ có ñìnó náa wotí bà 'visì tende có gí tàkò ndú 'ví dù tí 'bí 'duù wálá. Tacó wàa, ndâ mbe kù jòò gbí có ta ndoo 'ví ñò 'dóó có ñìnó náa ndú 'ví kpì tí ta ngbàngà tí ndoo

nó lá. ⁹ 'Dè có ji ndâ bòò máa, ndú 'ví 'di có mì ndâ mbe tí ndú. Ndú delè 'ví bàkà go có ñìnó gbí njembí ndâ mbe tí ndú nó ta o 'dáá gî ta kponje mì ndú gítí wálá. ¹⁰ Ndú delè 'ví po ndâ 'bí vící i mì ndâ mbe tí ndú lá.

Ndú 'ví dù tí ndâ 'duù jáá, tacó wàa, ndâ i tí nò 'dáá náa ndú kù bàkà nò 'ví sì ta ndâ 'duù 'ví wu gbí bà ñìbà i mì Mbířì tí Mbe 'vala ndoo.

¹¹ Wò ñò ni gî, máa, Mbířì túbà nambeè mì wó a i tacó bà 'vala ndâ 'duù 'dáá gî. ¹² Mbířì kù bàkà nambeè ji ndoo, tacó wàa, ndoo 'ví ñò tí ni éno máa, ndoo 'ví 'dò kò ndoo mítí kpokèjì ñìnó mbe kù ya ta ndoo gí 'dè 'do tí wó tí Mbířì nó lá. Delè tacó wàa, ndoo 'ví dù ta go ndâ i tí nó muu to tí nó mbe ya gí gbí có mì wó tí Mbířì lá nó, lá. Mbířì kù bàkà nambeè ji ndoo, tacó wàa, ndoo 'ví ñò tí ni éno máa, ndoo 'ví 'vala ta muu ndoo ngbárángà'i, tí ndâ 'duù jáá kùro wó tí Mbířì ¹³ kù ù ta ndi bà gí líkí'o mì ndoo, náa ndoo kù kořo có lì mítí , tí o bà tù ngba gbolò Mbířì mì ndoo, tí Mbe 'vala ndoo, tí Jézù, tí Bindi-Mbířì, ¹⁴ mbe sì miřì wó ji ku, tacó bà njaanga miřì ndoo 'do gbí ndâ ña ndâ vò i 'dáá gî, nô. Yí bàkà ndoo tí ndâ ngbárángà 'duù, tacó wàa, ndoo 'ví dù tí tí ndâ 'dóó 'duù mì yì; delè tacó à 'ví dù tí ndoo káa go bà bàkà tó i cuki.

¹⁵ Kò-kò ta ndâ có tí nò ji ndâ 'duù. Túbà cèe kpokèjì ji ndâ 'duù ñìnó mbe giřì'o gî nó ta bà do mítí ndú ta gúku tí lo wálá, go i mì gba. Wò 'ví si 'bí 'duù gbaànjé 'ví si wò tí 'dé 'duù lá.

Bà bàkà ndâ i ñìnó mbe kû koni ndâ 'duù

¹ 'Va mbí ndâ 'duù mì lo máa, ndú 'ví 'di có mì ndâ gba mì ndú, ta ndâ kpo 'duù kùro ndú. Ndú ta o 'dáá gî 'ví dù ká léngé-linge kû ù bà bàkà i ñìnó náa à tí. ² Ndú 'ví 'dè vò có gítí ndâ 'duù lá. Ndú delè 'ví dù tí ndâ mbe kû kii 'bà 'do tí bà 'dèèkè mà. Ndú 'ví dù tí ndâ 'dê 'duù mbe kû si ndâ ña ndâ 'duù 'dáá gî tí i. ³ Tacó, 'bí o táánò kuu tí náa 'dóó ndoo ta miri ndoo a ndâ mbe ñónókó, tí ndâ tù-ká-kpò-có, náa à kû eendi ndoo. Njembí ndoo ta o tí nò ká gítí ndâ tende ña i mbe ñikí tí ndoo muu to tí nô. O mì ndoo ta o tí nò ká gítí bà tò kii, gii je bà bàkà ndâ i ñìnó mbe kû milisè tí ndâ 'bí 'duù nô. Ndâ 'duù ta o tí nò kû sogo ndoo. Ndoò delè ta o tí nò kû sogo tí ndoo gbí òkò tí ndoo.

⁴ Káa Mbíri tí Mbe 'vala ndoo nó gii tùbà nambeè mì wó, ta tó bà zè ndoo mì wó, ⁵ ta bà 'vala ndoo. Káa yí 'vala ndoo nò me gí tàkò 'bí ña tó i náa ndoo bàkà ji yí nò lá; à káa 'dóó bà ñò yê ro ndoo mì wó ká sí yí 'ví 'vala ndoo, go có mì wó gbí njembí wó. Yí 'vala ndoo ta bà caka tí ndoo ta ngo, mbe kpò gbí ndi bà jò ndoo. Bìndi yí gii bàkà ndoo tí ndâ ngú 'duù ta bà tuu Bèri mì wó tí Mbíri ji ndoo.

⁶ Mbíri je Bèri mì wó ji ndoo túkà'i ta rè mì Jézù, tí Bìndi-Mbíri tí Mbe 'vala ndoo. ⁷ Mbíri njaanga miri ndoo 'do gbí vò i, tacó wàa, ndoo 'ví dù tí ndâ 'vii-'bá mbe kû kojo có lì mítí 'válá ñìnó mbe cee lá nô. ⁸ Nìnò a yúcó ta kponje á gítí wálá ká nò.

Có gbí njembí ye éno máa, wò 'ví nanaka muu lo mítí ndâ có tí nò. Tacó wàa, ndâ 'duù ñìnó

mbe kú tee njembí ndú mítí Mbírì nó 'ví te tí mí gbí muu ndú máa, ndâ yì 'ví dù tí ndâ mbe bàkà ndâ tó i ta i ká gbí ndú tacó tí ndâ 'duù ta o 'dáá gí. ⁹ Káa wò 'ví kù'ba 'do tí bà tò ndâ kponje ñónókó, ta bà 'deke rẹ ndâ ká gù lo kpènjèngè'veè tí i 'vére mì ndâ Jùdèyà. Wò delè 'ví kù'ba 'do tí bà 'dèkè mà ta bà 'dè wo muu ndâ có mì Mòze. Tacó nètè mì ndâ ña có tí nò wálá. I delè gbí ndú wálá. ¹⁰ 'Duù má kú njèè gbí òkò tí ndâ mbe ùnje gítí Bìndi-Mbírì, wò 'ví ci yí, máa yí rọ tíyò 'do tí ña i tì nò, yee gbí só. Yí má biya bà 'di có mì lo gí, wò 'ví 'vee bà tí wó káká'i lá. ¹¹ Káa, wò 'ví ñò ni éno máa, ña 'duù tí nò a vóló-volo 'duù, tí vò mbe bàkà vò i, mbe le wú mítí miři wó ta kpéetí wó gí.

Ndòngbú có mì Páwòlò jì Tító

¹² Ye kèjì gí bà tuu 'bí 'duù gbaànjé 'do gbí òkò tí ndâ Àrètémà ta Tikíkùsù jì wò. 'Duù tí nò náa ye bà tuu yí nò má yee tí lo ngé gí, wò 'ví gí gálà gí bà 'de ye gbí gbata Nìkòpólìsì, tacó ye kù koṛo có bà cì ndâ pì cò'o tí nó kèjì nó a i mí kà. ¹³ Je wotí gítí nó mì ndâ Àpólò ta Zénà tí nó tí mbe kú waa có gbí ngbàngà nò.

¹⁴ Ndâ 'duù mì ndoo 'dáá gí 'ví tala bà bàkà ndâ tó nètè, tacó wàa ndú 'ví 'de ta i tacó bà konì tí ndú, náa 'bí i má gbaaka ndú nò; ndú 'ví dù me tí ndâ 'duù ñìnó ta i gbí ndú wálá nó, lá.

¹⁵ Ndâ 'duù tí nó náa ze ta ndú kàà nó 'dáá gí 'vee wò ma. 'Dòkò ndi 'vé mì ze á jì ndâ tó nambe ze ñìnó mì yo kà mbe kú tee njembí ndú mítí Mbírì nò.

Ye kû 'deke tí ye ji Mbírì máa, yí 'ví bàkà
nambeè m̀ wó ji yo 'dáá g̃.

Ngú bà toko nambeè mì Mbírì ta ndâ 'duù
Ndogo: Ngú bà toko nambeè mì Mbírì ta ndâ 'duù
New Testament

copyright © 2001 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: (Ndogo)

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

All rights reserved.

2020-11-19

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 21 Feb 2024 from source
files dated 29 Jan 2022

14424ae9-b5af-591e-814e-49316d8d74aa